

**STUDIU PRIVIND PATRIMONIUL CONSTRUIT TRADIȚIONAL AL LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL HARGHITA
PENTRU PROGRAMUL**

**FALUKÉPVÉDELMI TANULMÁNY A HARGITA MEGYEI FALVAK HAGYOMÁNYOS, ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÉNEK
MEGŐRZÉSÉRE**

**“OCROTIREA ȘI CONSERVAREA IMAGINII SATULUI
HARGHITEAN”**

“HARGITA MEGYEI FALUKÉPVÉDELMI PROGRAM”

**SATUL COBĂTEȘTI– COM. SIMONEȘTI
KOBÁTFALVA – SIMÉNFALVA KÖZSÉG**

Beneficiar /Megrendelő:

Județul Harghita – Consiliul Județean Harghita
Hargita Megye – Hargita Megye Tanácsa

decembrie 2015 – februarie 2016
2015 december – 2016 februar

FOAIA DE CAPAT/BEVEZETŐ

Denumire proiect: STUDIU PRIVIND PATRIMONIUL CONSTRUIT TRADIȚIONAL AL LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL HARGHITA PENTRU PROGRAMUL "OCROTIREA ȘI CONSERVAREA IMAGINII SATULUI HARGHITEAN"

Tervmegnevezés: HARGITA MEGYEI FALUKÉPVÉDELMI PROGRAM: FALUKÉPVÉDELMI TANULMÁNY A HARGITA MEGYEI FALVAK HAGYOMÁNYOS, ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÉNEK MEGŐRZÉSÉRE

Amplasament: județ Harghita, sat Cobătești, com. Simonești

Helyszín : Hargita megye, Siménfalva község, Kobátfalva

Beneficiar: Consiliul Județean Harghita

Megrendelő: Hargita Megye Tanácsa

Coordonator proiect: S.C. TOPOPREST S.R.L., arh. Bălan Ioan

Tervkordinátor:

Specialiști RUR / szakértők:

arh. Bălan Ioan

Specialiști DMI / Műemlékvédelmi szakértők:

arh. Máthé Zoltán

Elaborator studiu / Tanulmány készítője:

S.C. TOPOPREST S.R.L., S.C. YOUPLAN S.R.L.-D., S.C. ARC STUDIO S.R.L.

Proiectanți / Tervezők:

urb. Timotei Fecioru

urb. peis. Blága Botond

urb. peis. Mircea Ioana Alexandra

urb. Andrei Ștefan Săbău

Nr. proiect / Tervszám: 28656/96/2015

Data / Dátum: 12. 2015 - 02.2016

Faza / Tervfázis: Studiu / Tanulmány

BORDEROU GENERAL/TARTALOMJEGYZÉK

1. Piese scrise/ Írott rész

- Pagina de titlu, lista de semnături / Címlap
- Borderou / Tartalomjegyzék
- Memoriu – concluzii privind cartarea satului și patrimoniul material local/
Következtetések – a falu helyi örökségének feltérképezése
- Tabelul de evaluare /Értékelő táblázat
- Fișe de cartare /Értékelő adatlap
Regulament local de urbanism privind ocrotirea imaginii satului / A faluképvédelmet
elősegítő helyi urbanisztikai szabályzó
- Propuneri de soluții/Javaslatok

2. Piese desenate / Rajzolt rész

- Localizare în județ / Elhelyezkedési térkép
- Hărți istorice/Történelmi térképek
- Plan de situație / Helyszínrajz
- Peisaj teritorial / Környező táj
- Analiza peisajului / Tájélemzés
- Propuneri urbanistice/Urbanisztikai javaslatok

3. DVD

Piese scrise/ Írott rész

- Memoriu – concluzii privind cartarea satului și patrimoniul material local
Következtetések – a falu helyi örökségének feltérképezése
- Tabelul de evaluare /Értékelő táblázat
- Fișe de cartare / Értékelő adatlap
- Regulament local de urbanism privind ocrotirea imaginii satului /
A faluképvédelmet elősegítő helyi urbanisztikai szabályzó

Piese desenate

- Localizare în județ / Elhelyezkedési térkép
- Hărți istorice/Történelmi térképek
- Plan de situație / Helyszínrajz
- Peisaj teritorial / Környező táj
- Analiza peisajului / Tájélemzés
- Propuneri urbanistice/Urbanisztikai javaslatok

Fotografii

- Fotografii elemente valoroase / Értékes elemeket tartalmazó fotók
- Fotografii / fotók

**STUDIU PRIVIND PATRIMONIUL CONSTRUIT TRADIȚIONAL AL LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL HARGHITA
PENTRU PROGRAMUL**

**FALUKÉPVÉDELMI TANULMÁNY A HARGITA MEGYEI FALVAK HAGYOMÁNYOS, ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÉNEK
MEGŐRZÉSÉRE**

MEMORIU – SAT PĂULENI CIUC, COM. PĂULENI CIUC

MŰLEÍRÁS – KOBÁTFALVA – SIMÉNFALVA KÖZSÉG

CUPRINS / TARTALOMJEGYZÉK

- 1. SCOPUL STUDIULUI / A TANULMÁNY TÁRGYA**
- 2. DATE DESPRE LOCALITATE / A TELEPÜLÉS LEÍRÁSA**
- 3. STRUCTURA ȘI TIPUL LOCALITĂȚII / A TELEPÜLÉS TÍPUSA ÉS SZERKEZETE**
- 4. CONCLUZIILE TABELULUI DE EVALUARE / KÖVETKEZTETÉSEK – ÉRTÉKELŐ TÁBLÁZAT**
 - A. Locuințe/obiective de utilitate publică / Lakóházak és középületek**
 - B. Șuri / Csűrök**
 - C. Porți / Kapuk**
 - D. Împrejmuiri / Kerítések**
 - E. Fântâni / Kutak**
 - F. Clădiri anexe pentru utilaje, clădiri anexe pentru depozitare, cuptoare, wc in curte, stup de albine, morminte și opere comemorative de război**
Melléképületek, tározók, kemencék, fa-wc, méhkaptár, hadisírok és megemlékező alkotások
- 5. MONUMENTE ȘI SITURI ARHEOLOGICE / MŰEMLÉKEK ÉS RÉGÉSZETI HELYEK**
- 6. ELEMENTE PROPUSE PENTRU PROTECȚIE LOCALĂ / HELYI VÉDELEMRE KIJELÖLT ELEMEEK**
- 7. ELEMENTE VALOROASE / ÉRTÉKES ELEMEEK**

**STUDIUL PRIVIND PATRIMONIUL CONSTRUIT TRADIȚIONAL AL LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL HARGHITA
PENTRU PROGRAMUL**

**FALUKÉPVÉDELMI TANULMÁNY A HARGITA MEGYEI FALVAK HAGYOMÁNYOS, ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÉNEK
MEGŐRZÉSÉRE**

MEMORIU – SAT PĂULENI CIUC, COM. PĂULENI CIUC

MŰLEÍRÁS – KOBÁTFALVA – SIMÉNFALVA KÖZSÉG

1. SCOPUL STUDIULUI / A TANULMÁNY CÉLJA

Motto: "Cea mai interesantă zonă, aflată pe aceste granițe, este frumoasa țară a secuilor, cel care este cel mai puțin cunoscut, despre care și noi însuși știm puține lucruri. Prin urmare a fost o nevoie urgentă de a descoperi și descrie"

Mottó: „És éppen ezen véghatárainkon fekvő legérdekesebb terület, a szép Székely föld az, mely legkevésbé van ismerve, melyről önmagunk is legkevésébbet tudunk. Égető szükségéggé vált tehát annak felkutatása és ismertetése” (Orbán Balázs)

Obiectul studiului este identificarea elementelor valoroase care fac parte din patrimoniul material al satului și alcătuirea unui regulament local de urbanism care să protejeze specificul locului. Pentru aceasta sunt inventariate toate casele, șurele, porțile, împrejmirile, fântânile, spațiile verzi, clădirile anexe pentru utilaje, clădirile anexe pentru depozitare, cuptoarele, wc-urile în curte, stupii de albine, mormintele și operele comemorative de război. Se realizează o bază de date, structurată pe trei categorii: tipologie, originalitate și stare de degradare. Pentru componentele valoroase ale patrimoniului material local se vor realiza fișe de cartare și relevee sumare.

A felmérés célja: azonosítani az értékes elemeket, amelyek az itteni falvak anyagi örökségének részeit képezik, valamint egy helyi urbanisztikai szabályzat létrehozása, mely a helyi jellegzetességek megvédésére fektet hangsúlyt. Ennek érdekében leltárba vesszük az összes házat, csúrt, kaput, kerítést, zöldövezetet, melléképületet, kemencét, árnyékszékét, méhkaptárt, hadisírokat és megemlékező alkotásokat. Készül egy adatbázis három kategóriába rendezve: tipológia, eredetiség és állapot. A helyi anyagi örökség értékes komponenseiről értékelő adatlap és vázlatos felmérés készül.

Scopul nostru este, în afară de a înțelege satul și de realiza diferite propuneri, atragerea atenției asupra distrugerii elementelor arhitecturale valoroase caracteristice satului secuiesc, respectiv: porți secuiești; porți din zidărie cărămidă sau piatra cu închidere pe întreaga deschidere; prispe sculptate; învelitori din țiglă sau șindrila, etc – care au un rol important în

definirea peisajului. Dispariția treptată a șurelor și a caselor vechi secuiești și înlocuirea acestora cu intervenții noi, stridente, atipice, face ca satul să piardă din caracterul original. În calitate de elaboratori ai acestui studiu, considerăm ca o datorie imensă semnalarea și luarea de măsuri împotriva pericolului de a deteriora și pierde bogăția culturală și arhitecturală a satelor secuiești.

Munkánk célja a megismerésen, ismertetésen és javaslatokon túl a figyelemfelkeltés a székely falukép értékes, jellegzetes elemeinek pusztulását illetően: a faragott székelykapuk, kőből, téglából falazott, vaskos, cseréppel fedett vagy ívvel lezárt udvarházakra jellemző kapuoszlopok, a faragott tornácok, a kézzel vetett cserép, vagy zszindellyel fődött magas szögű tetők, melyek tájmeghatározó szerepe is rendkívül fontos, valamint az egyre fogyó csűrök, melyek mesteri faszervezete, látványos tömege nélkül nem székely falu többé a falu. E tanulmány szerzőiként, úgy gondoljuk, kötelességünk jelezni és lépéseket tenni annak irányába, hogy megakadályozzuk e kultúrában és építészeti értékekben gazdag falvak pusztulását.

2. DATE DESPRE LOCALITATE

Satul Cobătești din comuna Simonești se situează în Harghita, la vărsarea pârâului Konyha în râul Nyiko, la altitudinea de 470-480m, de-a lungul drumului județean 136 B, pe o lungime de 1,5 km. Localitatea Cobatești este cea mai importantă așezare de pe malul râului Nyiko. Localitatea este împărțită în două de către râul Nyico, care până în secolul al XIX-lea a împărțit satul în Cobatești și Demeterfalva. Numele satului Cobătești apare prima dată în 1462. La recensământul din 1567 s-au consemnat 8 porți în sat, iar în 1614 numărul capilor de familie era de 40. Documentele din secolele XV-XVI, menționează satul care se unește cu satul străvechi Demeterfalva în anul 1874, devine Kobatdemeterfalva. În anul 1907 devine Cobătești, nume ce provine de la numele Kobad. Satul Cobătești are 40 ha. Localitatea aparține unui sector cu clima continental-moderată, cu veri calde și precipitații relativ bogate și ierni reci, cu viscole rare și cu intervale de încălzire. Profilul economic al satului este de zoo-agricol, urmat de silvic- prelucrarea lemnului.

Kobátfalva, Siménfalva község központja Hargita megyében helyezkedik el, ahol a Konyha-pataka a Nyikó folyóba torkollik, egy mintegy 470-480 m tengerszint feletti magasságban, a 136 B megyei út mentén, egy 1,5 km-es hosszúságon. Kobátfalva a Nyikó folyó partján a legfontosabb elhelyezkedésű falu. A helységet a Nyikó folyó 2 részre osztotta egészen a XIX. századig: Kobátfalvára és Demeterfalvára. A XV-XVI. századi dokumentumok szerint Kobátfalva egyesült Demeterfalvával 1874-ben, így lett belőle Kobatdemeterfalva, majd 1907-ben Kobátfalvára keresztelik, ami a Kobad szóból ered. Kobátfalva 40 hektáron terül el.

A falu éghajlata a mérsékelt- kontinentális szektorba tartozik, a nyarak melegek és viszonylag sok az esőzés, valamint a telek hidegek, ritkán van hóvihár és időszakos felemelegedések figyelhetőek meg.

A falu gazdasági profilját főként állattenyésztés, valamint fafeldolgozás képezi.

3. STRUCTURA ȘI TIPUL LOCALITĂȚII / A TELEPÜLÉS TÍPUSA ÉS SZERKEZETE

Localitatea este un sat cu o structură de drum/liniară, cu ramificații. Axa principală est-vest este axa structurantă a satului din care se ramifică străzile secundare. Parcele sunt tip bandă. Reperul cel mai important, biserica, se află în vatra satului, dominând perspectivele stradale adiacente. Așezarea caselor pe parcelă în raport cu strada este în pieptene. Șura are o poziție transversală separând curtea de grădină. Alte clădiri gospodărești găsim înșiruite în prelungirea casei, sau amplasate pe front mai ales în cazul bucătăriilor de vară.

A település formáját tekintve Kobátfalva kis elágazó halmazfalu, fésűs beépítésű, szalagtelkes utcaszervezettel. A főtengety kelet -nyugat irányú (nagyút – főút), a falu meghatározó tengelye, innen ágaznak le a mellékutcák.

A legfontosabb iránypont a templom, a falu szívében, két főútvonal kereszteződésénél helyezkedik, dominálva a szomszédos perspektívák többségét.

A házak elhelyezése a parcellán többnyire utcafronti. A csűr keresztirányban helyezkedik, két részre osztva az udvart. Egyéb gazdasági épület a ház meghosszabításában található, vagy az utcafronton, különösen a sütő (nyári konyha) esetében.

4. CONCLUZIILE TABELULUI DE EVALUARE / KÖVETKEZTETÉSEK – ÉRTÉKELŐ TÁBLÁZAT

A. Locuințe/obiective de utilitate publică / Lakóházak és középületek

Au fost numărate 160 locuințe și obiective de utilitate publică, care au fost clasificate după trei categorii: tipologie, originalitate și starea de degradare. Cele trei categorii prezintă următoarele subcategorii:

160 ház -beleértve középületeket- volt azonosítva, melyek a következők szerint csoportosulnak: típus, eredetiség és állapot. Ezen három kategória a következőalkategóriákat tartalmazza:

1. CASE DE LOCUIT / LAKÓHÁZ

A. Tipologie / Típus

A. case tradiționale simple și vechi

Szimpla, hagyományos régi ház

B. case tradiționale vechi cu arhitectură mai complexă

Hagyományos, régi ház bonyolultabb architektúrával

C. case de locuit comune construite după anul 1950

Az 1950-es évek után épített, szokásos lakóház

D. case stridente și deranjante din punct de vedere a imaginii satului tradițional

A hagyományos faluképtől eltérő, kirívó, zavaró ház

E. conace sau clădiri cu acest caracter

Kúriák és hasonló karakterű házak

B. Originalitate / Jelleg

• fără nicio intervenție

Eredeti, beavatkozás nélküli

• prezentând intervenții potrivite (de renovare)

Megfelelő beavatkozással (felújítás)

• prezentând intervenții nepotrivite (de alterare a arhitecturii inițiale)

Nem megfelelő beavatkozással (módosítja az eredeti architektúrát)

C. Stare fizică / Állapot

- bună / Jó
- medie / Átlagos
- rea / Rossz

2.OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ / KÖZÉPÜLETEK

Astfel, se identifică ca obiective de utilitate publică 10 construcții, respectiv: 1 grădiniță, 1 școală, 6 hale de lucru (una parasita), 2 centre de colectare a laptelui, 2 magazine, 2 buticuri (bar), 1 farmacie, 1 centru cultural, 1 cabinet veterinar.

Középületek (10 db): 1 óvoda, 1 iskola, 6 munkacsarnok (egy elhagyatott) , 2 tejcsarnok, 2 vegyesbolt/élelmiszerbolt, 2 butik (kocsma), 1 gyógyszertár, 1 állatorvosi rendelő

Concluzii / Következtetések:

A. Tipologie / Típus

cca 24% - 38 case tradiționale simple și vechi

38 szimpla, hagyományos régi ház

cca 5% - 9 case tradiționale vechi cu arhitectură mai complexă

9 hagyományos, régi ház bonyolultabb architektúrával

cca 45% - 72 case de locuit comune construite după anul 1950

72 az 1950-es évek után épített, szokásos lakóház

cca 25% - 40 case stridente și deranjante din punct de vedere a imaginii satului tradițional

40 hagyományos faluképtől eltérő, kirívó, zavaró ház

cca 1% - 1 conac sau clădire cu acest caracter

1 kúria vagy hasonló karakterű épület

B. Originalitate / Jelleg

cca 51% - 80 case fără nicio intervenție

80 eredeti, beavatkozás nélküli

cca 13% - 21 case prezentând intervenții potrivite (de renovare)

21 megfelelő beavatkozással (felújítás)

cca 36% - 58 case prezentând intervenții nepotrivite (de alterare a arhitecturii inițiale)

58 nem megfelelő beavatkozással (módosítja az eredeti architektúrát)

C. Stare fizică / Állapot

cca 46% - 74 case stare fizică bună / 74 jó állapotú

cca 33%- 53 case stare fizică medie / 53 átlagos állapotú

cca 21%- 33 case stare fizică rea / 33 rossz állapotú

Rezultă că aproximativ jumătate din case sunt construite după 1950, iar aproximativ un sfert din totalul locuințelor sunt stridente și atipice. **Satul Cobățești are deja o imagine rurala alterată**, în care casele tradiționale reprezintă aproximativ 24%. Totodată, faptul că multe case se află încă în starea originală (aprox. 51%), reflectă că proprietarii nu dețin suficiente fonduri pentru a le renova, iar ele sunt predispușe la degradare constantă. În schimb, aproximativ jumătate din construcții

prezintă intervenții nepotrivite, afectând imaginea satului: rezolvări arhitecturale atipice, finisaje, culori și materiale atipice, etc.

Mintegy fele a házaknak az 1950-es évek után épült és körülbelül ¼-e a hagyományos faluképtől eltérő, kirívó, zavaró ház. Ez azt eredményezi, hogy **Kobátfalva már egy átalakult faluképet mutat**, ahol a hagyományos házak szűk 24%-ban vannak jelen.

Ugyanakkor sok házeredetiállapotban van (kb.51%), ez a tény tükrözi, hogy a tulajdonosok nem rendelkeznek elegendő tőkével, hogy megfelelően karban tudják tartani ingatlanjaikat, ezért ezek állapota folyamatosan romlik. Az épületek mintegy felénél nem megfelelő a beavatkozás, ami befolyásolja a faluképet: módosított eredeti architektúra, hagyományostól eltérő burkolat, anyag-és színhasználat, stb.

B. Șure / Csűrök

Au fost numărate 101 șure care au fost clasificate după trei categorii: tipologie, originalitate și starea de degradare. Cele trei categorii prezintă următoarele subcategorii:

101 csűr volt azonosítva, melyek a következők szerint csoportosulnak: típus, eredetiség és állapot. Ezen három kategória a köv. alkategóriákat tartalmazza:

A. Tipologie / Típus

A. șure simple din bârne de lemn

Szimpla, fagerendás csűr

B. șure din bârne de lemn cu grajd pentru animale, din piatră sau cărămidă

Fagerendás csűr kő- vagy téglaiállalóval

C. șure din cărămidă sau piatră

Tégla- vagy kőcsűr

D. șure noi din cadre de lemn și scânduri

Új, fakeretes, deszkázott csűr

E. șure aferente conacelor

Kúriákhoz tartozó csűr

B. Originalitate / Jelleg

• fără nicio intervenție

Eredeti, beavatkozás nélküli

• prezentând intervenții potrivite (de renovare)

Megfelelő beavatkozással (felújítás)

• prezentând intervenții nepotrivite (de alterare a arhitecturii inițiale)

Nem megfelelő beavatkozással (módosítja az eredeti architektúrát)

C. Stare fizică / Állapot

• bună / Jó

• medie / Átlagos

• rea / Rossz

Concluzii / Következtetések:

A. Tipologie / Típus

cca 56% - 57 șure simple din bârne de lemn

- 57 szimpla, fagerendás csűr
- cca 5%- 5 șure din bârne de lemn cu grajd pentru animale, din piatră sau cărămidă
 - 5 Fagerendás csűr kő- vagy téglalállalóval
- cca 31% - 31 șure din cărămidă sau piatră
 - 31 Téglavagy kőcsűr
- cca 8%- 8 șure noi din cadre de lemn și scânduri
 - 8 Új, fakeretes, deszkázott csűr
- 0.00% - 0 șure aferente conacelor
 - 0 Kúriákhoz tartozó csűr

B. Originalitate / Jelleg

- cca 73% - 74 șure fără nicio intervenție
 - 74 Eredeti, beavatkozás nélküli csűr
- cca 20% - 20 șure prezentând intervenții potrivite (de renovare)
 - 20 csűr megfelelő beavatkozással (felújítás)
- cca 7%- 7 șure prezentând intervenții nepotrivite (de alterare a arhitecturii inițiale)
 - 7 csűr nem megfelelő beavatkozással (módosítja az eredeti architektúrát)

C. Stare fizică / Állapot

- cca 40%- 41 șure în stare fizică bună
 - 41 jó állapotú
- cca 34%- 34 șure în stare fizică medie
 - 34 átlagos állapotú
- cca 26%- 26 șure în stare fizică rea
 - 26 rossz állapotú

Rezultă că aproximativ una din două gospodării prezintă o șură, și considerând că aproximativ un sfert din gospodării sunt dezvoltate în ultimii 20 de ani, șura reprezintă un element autohton bine conservat. Totodată, majoritatea șurilor nu prezintă lucrări de renovare, deși 60% din acestea sunt în stare fizică medie sau rea.

Az adatok alapján következik, hogy minden 2. gazdaság rendelkezik csűrrel, figyelembe véve, hogy kb. mintegy negyede a gazdaságoknak az utóbbi 20 évben képződött, a csűr egy jól megőrzött őshonos elem. A csűrök többsége eredeti állapotú, beavatkozás nélküli, így is 60%-uk jó állapotban van.

C. Porți / Kapuk

Au fost numărate 149 porți care au fost clasificate după trei categorii: tipologie, originalitate și starea de degradare. Cele trei categorii prezintă următoarele subcategorii:

149 kapu volt azonosítva, melyek a következők szerint csoportosulnak: típus, eredetiség és állapot. Ezen három kategória a köv. alkategóriákat tartalmazza:

A. Tipologie / Típus

- A. porți simple țărănești
 - Szimpla, paraszti kapu
- B. porți cu închidere deasupra la poarta mică
 - Kapu, fedett bejárati (kis)kapuval

C. porți cu închidere pe întreaga deschidere

Teljesen fedett kapu, a ház homlokzatából folytatólagosan

D. porți secuiești

Székelykapu

E. porți care imită tipologii tradiționale, dar parțial, din materiale neadecvate

Kapu, amely hagyományos tipológiákat imitál, de részben nem megfelelő anyagokból

F. porți care s-au realizat din materiale netradiționale cu aspect strident

Kirívó megjelenésű, nem hagyományos anyagokból készült kapu

G. porți aferente conacelor

Kúriákhoz tartozó kapu

B. Originalitate / Jelleg

- fără nicio intervenție

Eredeti, beavatkozás nélküli

- prezentând intervenții potrivite (de renovare)

Megfelelő beavatkozással (felújítás)

- prezentând intervenții nepotrivite (de alterare a arhitecturii inițiale)

Nem megfelelő beavatkozással

C. Stare fizică / Állapot

- bună / Jó

- medie / Átlagos

- rea / Rossz

Concluzii / Következtetések:

A. Tipologie / Típus

cca 45%- 67 porți simple țărănești

67 szimpla, parasztos kapu

0,00% - 0 porți cu închidere deasupra la poarta mică

0 kapu, fedett bejárati (kis)kapuval

0.00% - 0 porți cu închidere pe întreaga deschidere

0 teljesen fedett kapu, a ház homlokzatából folytatólagosan

cca 19%- 29 porți secuiești

29 székelykapu

cca 12%- 18 porți care imită tipologii tradiționale, dar parțial, din materiale neadecvate

18 kapu, amely hagyományos tipológiákat imitál, de részben nem megfelelő anyagokból

cca 24%- 35 porți care s-au realizat din materiale netradiționale cu aspect strident

35 kirívó megjelenésű, nem hagyományos anyagokból készült kapu

0.00% - 0 porți aferente conacelor

0 Kúriákhoz tartozó kapu

B. Originalitate / Jelleg

cca 76%- 113 porți fără nicio intervenție

113 eredeti, beavatkozás nélküli

cca 9%- 14 porți prezentând intervenții potrivite (de renovare)

14 megfelelő beavatkozással (felújítás)

cca 15%- 22 porți prezentând intervenții nepotrivite (de alterare a arhitecturii inițiale)
22 nem megfelelő beavatkozással

C. Stare fizică / Állapot

cca 46%- 69 porți în stare fizică bună
69 jó állapotú

cca 30% - 45 porți în stare fizică medie
45 átlagos állapotú

cca 24% - 35 porți în stare fizică rea
35 rossz állapotú

Rezultă că aproximativ 19% din porți se pot constitui în elemente de valoare specifice satului tradițional – porți secuiești. Totodată, 24% din porți sunt realizate din materiale stridente care degradează imaginea satului. Aproximativ jumătate din porți sunt în stare fizică bună și nici nu au necesitat intervenții de renovare, restul portilor fiind într-o stare fizică medie și rea.

Körülbelül a kapuk 19%-át az itteni falvak értékes, jellegzetes elemeiként lehet számba venni (székelykapuk és hagyományos paraszti kapuk fedett kiskapuval). Továbbá a kapuk 24%-a kirívó megjelenésű, nem hagyományos anyagokból készült, amik degradálják a faluképet. A kapuk fele jó állapotú, nem igényel beavatkozást, a többi kapu közepes és rossz állapotban van.

D. Împrejmuri / Kerítés

Au fost numărate 149 împrejmuiri aferente gospodăriilor care au fost clasificate după două categorii: tipologie și starea de degradare. Cele două categorii prezintă următoarele subcategorii:

149 portához tartozó kerítés volt azonosítva, melyek a következők szerint csoportosulnak: típus és állapot. Ezen kategóriák a köv. alkategóriákat tartalmazzák:

A. Tipologie / Típus

A. împrejmuiri simple țărănești

Szimpla, paraszti kerítés

B. împrejmuiri cu soclu tradiționale

Kerítés hagyományos talapzaton

C. împrejmuiri care imită tipologii tradiționale, dar parțial, din materiale neadecvate

Kerítés, amely hagyományos tipológiákat imitál, de részben nem megfelelő anyagokból

D. împrejmuiri care s-au realizat din materiale netradiționale cu aspect strident

Kirívó megjelenésű, nem hagyományos anyagokból készült kerítés

E. împrejmuiri aferente conacelor din zidărie plină

Kúriákhoz tartozó tömör falazatú kerítés

B. Stare fizică / Állapot

• bună / Jó

• medie / Átlagos

• rea / Rossz

Concluzii / Következtetések:

A. Tipologie / Típus

cca 18%- 27 împrejmuiri simple țărănești

27 szimpla, paraszti kerítés

cca 28%- 42 împrejmuiri cu soclu tradiționale
42 kerítés hagyományos talapzaton
cca 28% - 41 împrejmuiri care imită tipologii tradiționale, dar parțial, din materiale
neadecvate
41 kerítés, amely hagyományos tipológiákat imitál, de részben nem megfelelő
anyagokból
cca 26% - 39 împrejmuiri care s-au realizat din materiale netradiționale cu aspect strident
39 Kirívó megjelenésű, nem hagyományos anyagokból készült kerítés
0,00% - 0 împrejmuiri aferente conacelor din zidărie plină
0 Kúriákhoz tartozó tömör falazatú kerítés

B. Stare fizică / Állapot

cca 36%- 53 împrejmuiri în stare fizică bună
53 jó állapotú
cca 41% - 61 împrejmuiri în stare fizică medie
61 átlagos állapotú
cca 23%- 35 împrejmuiri în stare fizică rea
35 rossz állapotú

Predomină împrejmuirile specifice mediului rural, aproximativ 26% din acestea având aspect strident. Aproximativ o treime din porți se află într-o stare fizică medie și rea.

Többségük megőrzi az itteni falvakra/térségre jellemző karaktert, körülbelül 26%-uk kirívó megjelenésű, nem hagyományos anyagokból készült kerítés. Mintegy harmaduk közepes vagy jó állapotban van.

E. Fântâni / Kutak

Au fost numărate 51 fântâni aferente gospodăriilor care au fost clasificate după trei categorii: tipologie, originalitate și stare de degradare. Cele trei categorii prezintă următoarele subcategorii:

51 kút volt azonosítva, melyek a következők szerint csoportosulnak: típus, eredetiség és állapot. Ezen három kategória a köv. alkategóriákat tartalmazza:

A. Tipologie / Típus

- A. Fântână cu roată / kerekeskút
- B. Fântână cu cumpănă / gémeskút

B. Originalitate / Jelleg

- fără nicio intervenție
Eredeti, beavatkozás nélküli
- prezentând intervenții potrivite (de renovare)
Megfelelő beavatkozással (felújítás)
- prezentând intervenții nepotrivite (de alterare a arhitecturii inițiale)
Nem megfelelő beavatkozással (módosítja az eredeti architektúrát)

C. Stare fizică / Állapot

- bună / Jó
- medie / Átlagos
- rea / Rossz

Concluzii / Következtetések:

A. Tipologie / Típus

100% - 51 fântâni cu roată / kerekeskút

0,00% - 0 fântâni cu cumpănă / gémeskút

B. Originalitate / Jelleg

cca 19%- 10 fântâni fără nicio intervenție

10 Eredeti, beavatkozás nélküli kút

cca 14%- 7 fântâni prezentând intervenții potrivite (de renovare)

7 megfelelő beavatkozással (felújítás)

cca 67%- 34 fântâni prezentând intervenții nepotrivite (de alterare a arhitecturii inițiale)

34 nem megfelelő beavatkozással (módosítja az eredeti architektúrát)

C. Stare fizică / Állapot

cca 43%- 22 fântâni în stare fizică bună / jó állapotú kút

cca 47%- 24 fântâni în stare fizică medie / átlagos állapotú kút

cca 10%- 5 fântâni în stare fizică rea / rossz állapotban levő kút

Rezultă că toate fântânile sunt cu roată. Fântânile prezintă un procent ridicat de intervenții nepotrivite, amenințând imaginea acestui obiect caracteristic satului tradițional. Nu în ultimul rând, jumătate din fântâni sunt în stare fizică medie și rea.

Az összes kút kerekeskút. Többségüknel nem megfelelő beavatkozások figyelhetőek meg, ami veszélyeztetheti e jellegzetes elem eredeti arculatát (torzulás). A kutak fele közepes és rossz állapotú.

F. Clădiri anexe pentru utilaje, clădiri anexe pentru depozitare, cuptoare, wc in curte, stup de albine, morminte și opere comemorative de război

Melléképületek, tározók, kemencék, fa-wc, méhkaptár, hadisírok és megemlékező alkotások

Au fost numărate 26 anexe pentru utilaje, 74 clădiri anexe pentru depozitare, 7 cuptor, 17 WC-uri în curte, 2 stupi de albine.

Azonosítva lett 26 mezőgazdasági épület gépeknek, 74 tározó, 7 kemence, 17 kinti/fa-wc, 2 méhkaptár.

5. MONUMENTE ȘI SITURI ARHEOLOGICE / MŰEMLÉKEK ÉS RÉGÉSZETI HELYEK

Nu există monumente și/sau situri arheologice pe raza localității Cobătești.

Nem léteznek műemlékek és/vagy régészeti lelőhelyek Kobátfalva környékén.

6. ELEMENTE PROPUSE PENTRU PROTECȚIE LOCALĂ / HELYI VÉDELEMRE KIJELÖLT ELEMEEK

Toate gospodăriile secuiești tradiționale sunt propuse pentru protecție locală.

Az összes hagyományos székely porta ki lett jelölve helyi védelemre.

Toate șurele tradiționale realizate folosind materiale precum lemn, cărămidă, piatră, țiglă și șindrilă sunt propuse pentru protecție locală.

Az összes hagyományos (fa, téglá, kő, cserép, valamint zsindey) anyagokból épült csűr ki lett jelölve helyi védelemre.

Toate casele tradiționale vechi sunt propuse pentru protecție locală.

Minden hagyományos, régi ház ki lett jelölve helyi védelemre.

Toate porțile tradiționale sunt propuse pentru protecție locală.

Minden hagyományos kapu ki lett jelölve helyi védelemre

Toate fântânile cu roată și fântânile cu cumpănă realizate folosind materiale tradiționale (lemn, țiglă, șindrilă) sunt propuse pentru protecție locală.

Minden kerekes, valamint gémeskút, mely anyaghasználata hagyományos (mint: fa, cserép, zsindey) ki lett jelölve helyi védelemre.

Toate anexele (porumbar, cuptor, bucătărie de vară, etc) realizate din materiale tradiționale (lemn, cărămidă, țiglă) sunt propuse pentru protecție locală.

Minden melléképület (kemence, sütő, stb.), mely anyaghasználata hagyományos (mint: fa, téglá, cserép) ki lett jelölve helyi védelemre.

Detalierea capitolului se regăsește în regulamentul local de urbanism.

A részletek megtalálhatóak a helyi urbanisztikai szabályzatban.

7. ELEMENTE VALOROASE / ÉRTÉKES ELEMEEK

S-au identificat 12 elemente valoroase.

12 értékes elem lett azonosítva.

poarta și clopotnița bisericii/ templom kapu és harangláb

nr. 9X– casă/ház

nr. 10X – gospodărie/porta

nr. 24X – casă/ház

nr. 60– casă/ház

nr. 101X – casă/ház

nr. 104X – casă/ház

nr. 105X – gospodărie/porta

nr. 105Y – casă/ház

nr. 131– casă/ház

nr. 146X – gospodărie/porta

NOTA: In realizarea releveelor din fisele de cartare ale elementelor valoroase, se ia in considerare un grad de aproximare in ceea ce priveste compartimentarile interioare ale constructiilor, respectiv anexele existente in cadrul gospodariilor, intrucat o serie din aceste spatii studiate nu au fost accesibile, pentru o documentare in detaliu

MEGJEGYZÉS: az értékes elemek adatlapjaihoz készült felméréseknél az épületek belső feltérképezése, valamint a porták egyes melléképületeinek funkcionális meghatározása hozzávetőleges, mivel a tanulmányozott területek egy része nem volt elérhető egy részletes dokumentációhoz.

Întocmit:

arh. **Bălan Ioan**
urb. peis. **Ioana Mircea**